

VIKTORIJA ALADŽIĆ

Bűvkör

Az este nem jött álom a szememre. Hosszú perceken át figyeltem az ablaküveget határoló keret fáján kapirgáló szelet. A nappali forróság után még az önmagában gyönyörködő természetnek ezek az erőfitogtatóan tolakodó neki-buzdulásai is üdítően hatottak rám. Úgy éreztem, hogy ilyen körülmények közepette csak jól eshet az alvás, ezért – minden kimerültségem ellenére – a lehető legtovább szerettem volna nyújtani a félálom kínálta örömteli lebegést, s igyekeztem minél későbbre hagyni az álom mélyebb bugyrai közé történő alászállást. A szoba ajtajának csikordulása vetett véget szendergésemnek. Komor arcú, idősödő férfi lépte át a küszöböt, hogy néhány lépés megtétele után az ágyam mellé álljon.

„A kör bezárult körülötted. Nem szokásom senkit sem figyelmeztetni, hálás lehetsz hát, hogy most az egyszer kivételt teszek,” mentegetőzött határozott, már-már kihívó hanghordozással, mintha azt kívánta volna a tudomásomra hozni, hogy nem szolgáltam rá e megtiszteltetésre, majd sarkon fordult és elsietett. A bénult némaság pillanatai után érezni kezdtem, ahogy a fejem búbjából kiindulva a nyakcsigolyáimon át borzongás fut végig a gerincemen, majd hirtelen fájó görcsbe merevedtek a hátizmaim. Hogy ellazuljak, egy kicsit megráztam magam, de ugyanaz a mozdulatsor – vagy talán a minden ok nélkül rámtörő ismeretlentől való félelem – a torkomban valami idegen, remegtető indulatot keltett életre, mely hamarosan egész testemet birtokába kerítette. Ugyanakkor teljes lényemet addig ismeretlen, nyugtató vonzalom járta át, s ezt akár a távozó egy-egy tétova kézmozdulatának is köszönhettem.

Ezt követően – álmomban – egy hatalmas kikötő dokkjai közt találtam magam. Fel-alá sétáltam a hullámok mardosta mólón, amikor tőlem vagy húsz lépésnyire Petrát véltem felfedezni a félhomályban. Egy pillanatig sem próbáltam leplezni azon való önfeledt csodálkozásomat, hogy a véletlen egy ilyen átokverte helyen is egymás karjai közé kergethet bennünket. Neki azonban – még mielőtt megérinthessem volna – sikerült egy hideg kézmozdulattal megálljt parancsolnia lendületemnek. Jó ideig elutasító tekintettel merengett a semmibe, majd, némi számon kérő éllel hangjában mellemnek szegezte a kérdést: „Bizonyára már téged is felkeresett?” Rémülten sütöttem le a szemem, bár szavaiból kiérezhető volt, hogy nem vár feleletet. Közelebb léptem hozzá, azt remélvén, hogy a köztünk lévő távolság ekképpen történő legyűrése benne is felidézi azoknak az ajkaknak a bőr bársonyos pihéin hagyott lenyomatát, és ez majd az ő viselkedését is képes lesz visszaterelni a normális kerékvágásba,

s így már nem lesz akadálya, hogy összeülkezve vonuljunk el néhány korty italra, és végre jól kibeszélgethessük magunkat.

„Ne érj hozzám... Hamarosan találkozunk, de most hagyj magamra!” szabtak hirtelen felharsanó szavai újfent gátat bontakozó mozdulatomnak. Mondandójának ismét egy elutasító kézmozdulattal adott nyomatékot, majd eltűnt a körülöttünk kavargó szél által a szemerkélő eső és a hullámozó tenger cseppjeiből vegyített ködfüggöny mögött. Én még sokáig mozdulni sem tudtam a döbbenettől, csak némán figyeltem a testemből lassan elszivárgó erőt. Ezek után már nem történhetett velem semmi jó. A kezemből sorra kifordultak a tárgyak. Ételeim szénné égtek, almáriumom polca a legmélyebb áhítat közepette omlott az alatta sorakozó pohárkészletre, a romok eltakarítása nyomán újamból kiserkent a vér. Nap nap után kínzó fejfájás gyötört. Percről percre nagyobbodott bennem a kitörni vágyó indulat. Az idő előrehaladtával egyre kevesebb önuralomról voltam képes tanúságot tenni, miközben – hogy elejét vegyem az újabb és újabb szerencsétlenségnek – a legapróbb dolog elvégzésére is akkora erőbevetéssel próbáltam összpontosítani, hogy végül e görcsös erőfeszítésekbe betegedtem bele. Egyik este – mikor már ágyba döntött a tehetetlenség – az az ötletem támadt, hogy talán némi női csalafintasággal mögéje lehetne kukkantani a történéseknek. Ezt követően napokon át azon ügyködtem, hogy tekintetemet az ajtó felé fordítva minél tovább meg tudjam magam tartani a félálom gyengén ringató hullámfelszínén. Közben a legapróbb zörrejbe is beleremegtem. A napokon át tartó kialvatlanságtól elgyötörve hirtelen arra eszméltem, hogy valaki figyel. Látogatóm ezúttal mosolygott. „Régóta állsz itt?” kérdeztem.

„Csak néhány perce”, felelte. Kicsit összebb húztam magam, hogy a számára is jusson hely az ágyban. Szó nélkül mellém feküdt, de a mosoly továbbra sem tűnt el a szája sarkából. Még hajnal előtt felébredtem, felkönyökölttem a szétzilált ágyneműből és megkérdeztem tőle, hogy előző találkozásunkkor elhangzott figyelmeztetését hogy kellett volna értelmezni. Elmosolyodott és ezt mondta: „Nem is tudom, végül is te találtál ki mindkettőnket.”

Lutri

Egy forró augusztusi reggelen Segghfejy a lakásául szolgáló fakó bérház sötétlő kaputorkából kezében egy nagy műgonddal megrajzolt számokkal teli rózsaszínű papírdarabkával lépett ki a verőfényes utcára. Néhány pillanatig még hunyorgott a számára oly szokatlan napfénytől, majd a közeli park felé vette az irányt. A fák hűse alá érve letelepedett az első padra, és zakójának belső zsebéből a madarak számára odakészített magvakat halászott elő. Körös

körül izzott a levegő. A hervatag lomberdő sem nyújtott igazán enyhét. Az egész város esőért kiáltott: az utcákat vastag, puha porréteg lepte be, melyben csak a mezítelen gyermeki talpak gazdái leltek örömet; az emberek, az állatok és a férgek sokasága egyaránt a pokolba kívánta már a mindent felperzselő augusztusi napot.

Az utca másik vége felől gyors léptekkel, gyakran meg-meg fordulva Pendlicsek közeledett, aki éppen a Sorskereket toltta maga előtt. Lazán meghajolt Segghfejjel előtt mikor a padhoz ért, s maga is helyet foglalt, hogy azon nyomban el is nyomja a buzgóság. Segghfejjel, miközben folytatta a madarak etetését, érezte a teste Sorskerék felé eső részéből szétáradó forróságot. Felállt, hagyta, hogy földre hulljon kezéből a szotyolászacskó, hagyta, hogy a magvak szerte guruljanak a földön, s óvatosan Pendlicsek fölé hajolt. Miután meggyőződött arról, hogy a férfi nem ébredt fel, közelebb húzódott a Sorskerékhez, hogy egy hangtalan, puha csókot lehelhessen a fémkalitka hűs felületére.

Közben Pendlicsek is felriadt álmából, megrázta magát, s a zörgő Sorskereket maga után húzva futólépésben távozott a parkból. Segghfejjel figyelte, hogyan távolodnak, majd miután kikerültek látómezejéből felállt, s hátra-szegett fejjel a közeli kávéházba indult, hogy átlapozza a helyi újság reggeli kiadását.

Bartolomi úr, a tulajdonos, éppen a bárpult fényesítésével foglalatoskodott, amikor Segghfejjel belépett a terembe. Jobb kezével egy üveg sört halászott elő a pult alól, bal kezével azonban tovább folytatta a tisztogatást. Segghfejjel a sörrel egy szó nélkül vonult el a sarokban lévő törzsasztalához. A kávéházban egyéb iránt már rég a reggeli fekete szürcsölésével múlatta az időt a tisztelt publikum, így például Keményi, Bhűn úr és a Tojáscvikkeres Ember. Segghfejjel éppen hogy csak kényelembe helyezte magát, amikor hangos trécselés közepette Cetmann és Margaréta is megérkezett:

- Ezúttal biztosan sikerül.
- Italt mindenkinek, Bartolomikám, ma én fizetek!
- Rájöttünk a nyerő kombinációra.
- Az elmúlt huszonnégy esztendő minden húzását kielemeztük.
- Elutazunk! Elutazunk!

A tulajdonosnak némi méltatlankodás ült ki az arcára, miközben kiszolgált a vendégeit. A húzás napjának közeledtével évről évre megismétlődtek az ehhez hasonló beszélgetések, melyek aztán könnyen hangos torzsalkodásba torkoltak. Minden héten volt ugyan lutri, de évente csupán egyszer, augusztus közepén került sor a déltengeri hajóúttal megspékelt fődíj kisorsolására. A városka polgárai azonban csak igen ritkán mozdultak ki otthonukból, őket pedig még ennél is ritkábban kereste fel bárki idegen, így aztán e jeles esemény nem bonyolódhatott le nagy izgalmak és a még nagyobb veszekedések nélkül.

Cetmann hátrafordult, majd fejét a vállai közé süllyesztve csalódottan méregette az idegesen toporgó Margarétát, aki csordultig teletöltött poharát oly görcsösen markolta meg, hogy italának néhány csöppje a frissen fényezett bárpultra hullott. Bartolomi úr belebámult a szórakozott leány képébe, majd aznap első ízben, szólásra szánta el magát: „Hiába minden fröcsögés kisaszszonyka. Ön még aligha érezhette a saját bőréen a sors leheletét, de minden önfeledtsége ellenére lesz még része benne. Minden bizonnyal nem ártana elutaznia innen, hisz szemmel láthatólag a mi városkánk nem Önnek való. Látja ezeket a cseppeket itt a politúron? Olyanok, akár egy krónika tintafoltjai az üres papíron, akár a hebehurgyán elpazarolt írószer, mellyel oldalakat lehetett volna teleróni. Ideje lenne már valamit kezdenie önmagával. Befogni valami igazán az Ön tehetségéhez méltó dologba, ahogy jómagam is már évek óta jegyezgetem e város történetét, mert a teremtőtől kapott feles energiát álmodozás helyét illendőbb hasznos tevékenységre fordítani.”

– Aztán kinek a hasznát kellene...” – vágott volna vissza Margaréta.

De közben Cetmann belekezdett a saját kis történetébe: „Egyszer egy hajón utaztam. Rettenetesen hideg volt, én azonban mégis az egész éjszakát kinn töltöttem egy pokrócba burkolózva a fedélzeten. Most azonban sokkal távolabb fogunk...”

„...jutni.” vélte lezárni a mondatot Bhűn úr.

„Nekem pedig nem kell átöltözni soha...”, kotyogott közbe Dauer asszony, aki akkortájt esett be a terembe, s foglalt helyet az egyik asztalnál.

„...többé.” Rekesztette be újfenn Bhűn úr a rövidre sikeredett eszmefuttatást.

Dauer asszony közben felállt, s mint aki nem vette észre, hogy a Tojáscvikkeres Ember tekintete éppen az ő ülepén állapotodott meg, odabillegett a pulthoz: „Ha én nyernék, vissza nem jönnék soha...”

„Azt beszélük, hogy a felügyelő-bizottság képviselője már megérkezett”, vetette közbe Bartolomi úr, „engem már csak az érdekelne, hogy ki fogja fedezni e tiszteletré méltó bizottsági tag szállodaköltségeit... Mintha mi magunk nem lennénk képesek lebonyolítani a húzást”.

„Szükség van rá, a visszaélések miatt”, felelt vissza Dauer asszony.

„Még hogy a visszaélések miatt. Mintha bárki is garantálni tudná a dolog tisztaságát. Pénzzel mindent el lehet intézni,” morogta maga elé Bartolomi úr, és a hátsó ajtón át elhagyta a helyiséget.

Még ki sem ért igazán, amikor a bejárati ajtóban megjelent a Sorskerék. Pendlicsek azonban sehogyan sem volt képes a méltóságteljesen terpeszkedő szerkezetet átlendíteni a küszöbön. Cetmann, Segghfejj és a Tojáscvikkeres Ember kellett, hogy kisegítsék. Négyesben már szinte gond nélkül át tudtak vergődni vele a terem végéből nyíló szobácskáig, ahol már minden gondosan elő volt készítve a másnapi sorsoláshoz.

Alighogy helyére került a Sorskerék, hogy átvegye aznapi postáját, amely – a többiek számára rejtélyes okból – már évek óta a kávéház címére érkezett, Kowalsky úr is belépett a terembe. Az erőteljesen őszülő, ingamozgású, magas, szikár úriember volt talán az egyetlen e városkában, kinek a múltjáról semmi bizonyosat nem lehetett tudni. Az egzotikusabbnál egzotikusabb helyekről érkező levelek azonban sejtetni engedték, hogy ez esetben nem kis dolgok maradnak homályban. Folyt is az ügyben a lázas találgatás... Bartolomi úr úgy tartotta, hogy egy valamirevaló kávéház nem lehet híján a reprezentatív levelezésnek, így szívesen vette át a *Tc. Kowalsky* címzésű borítékokat, hisz az ő nevére többnyire csak számlák érkeztek.

A húzásra másnap délelőtt tíz órakor került volna sor, de már fél tízkor tele volt a terem emberekkel, akik kíváncsian méregették a sorsolási bizottság szállingózó tagjait. A felügyelő-bizottság képviselője kivételével mindenki meg is érkezett a kellő időre. Néhány perccel tíz után Bartolomi úr jelent meg a szobácska ajtajába, és magához intette Cetmant. Rövid sustorgás után ez utóbbi sarkon fordult és elrohant a szálloda irányába. Fél tizenegy előtt négy perccel a felügyelő-bizottság képviselője, egy véresszemű, gyűröttképű úr is megérkezett, így a sorsolási bizottság fél óra késés után elvonulhatott és a Bartolomi úr által gondosan bezárt ajtó mögött hozzáláthatott a munkához.

A következő félóra várakozás pattanásig feszítette a helyzetet, de Bartolomi úr valami rejtélyes okból kifolyólag csak nem jelent meg a húzás eredményét képező számsorral. Amikor végül is előkerült, a kezében lévő táblácskán számok helyett a következő felírat díszelgett: „A tisztelt egybegyűltek tudomására hozatik, hogy a lutri számainak kisorsolását bizonyos, a húzás menetét befolyásolható okok miatt kénytelenek vagyunk máskorra halasztani, ezért az ez évi fődíj kisorsolására egybegyűlt tisztelt jelenlévők elnézéséért esedezünk. A sorsolás tisztaságáért felelős bizottság megállapította, hogy a Sorskerék forgódobja ismeretlen kezek manipulációjának esett áldozatul, minek bekövetkezte további vizsgálatotigényel, ugyanakkor azt is konstatálni voltunk kénytelenek, hogy a Sorskerék jelen állapotában alkalmatlan a húzás lebonyolítására, így a sorsolás menete, mindaddig, amíg a keletkezett hiba el nem hárul, illetve amíg a tettes kilétére fény nem derül, felfüggesztetik.”

A történetet követően Bartolomi úr kávéháza teljesen elnéptelenedett. Még *Tc. Kowalsky* sem jött többé a postájáért, bár a tulajdonos az újságosállványon továbbra is fenntartotta a helyet a leveleknek.

Egyszer aztán Kowalsky úr aláírásával egy különös, bélyeg nélküli képeslap érkezett Palermóból a kávéház címére. A hír gyorsan terjedt. A városka lakói ismét be-benéztek a kávéházba, ha másért nem, hogy a saját szemükkel győződhesse meg a szóbeszéd igazságtartalmáról. Néhányan arról kezdtek pusmogni, hogy titokban mégiscsak sor került a lutrihúzásra, minek után Kowalsky úr csendbe lelépett a fődíjjal, s most valahol a messzi déltengereken

kóborol. Bartolomi úr azonban égre-földre esküdözött, hogy e pletykának nincs semmi alapja.

Két nap után újabb képeslap érkezett, ezúttal Máltáról, majd néhány nap elteltével Alexandriából, ugyanazzal az olvashatatlan macskakaparással volt valahány megírva, s mindegyik alján ott díszelgett Kowalsky úr aláírása. Ezzel aztán még tovább szítódtak a földj elmaradt kisorsolása miatt amúgy is felajzott kedélyek.

Ekkortáj kezdett el Dauer asszony az általa is lakott bérház folyósóján egyre elviselhetetlenebbé váló bűzre mind hangosabban panaszkodni. Többszöri inzisztálása nyomán a lakók végül úgy döntöttek, hogy sort kerítenek az évek óta esedékes pincei nagytakarításra, mert reményeik szerint ezzel a lépcsőházban terjengő illat forrását is felszámolják. A szag azonban takarítás ide, patkányirtás oda, nem szűnt meg, csak jellege és intenzitása alakult át. Dauer asszony folytatódó panaszáradatával hamarosan elérte, hogy sor kerüljön a lépcsőház újrafestésére. A meszelést végző munkások azonban nem tudták végigcsinálni a vállalt munkát, mert a legfelső szintre érve már számukra is elviselhetetlenné vált a bűz. A következő napon megérkezett a bíróságról az a rendelet, mely engedélyezte a sem a csöngetésre, sem a kopogtatásra ajtót nem nyitó Kowalsky úr tetőtéri lakásának feltörését. Mindennek egy bírósági írnok, egy felügyelő, egy hatósági végrehajtó és néhány tanú jelenlétében kellett volna megtörténnie. A bejárati ajtó eltávolítását követően Dauer asszony és az írnok a kiáramló bűztől rosszul lettek, s a tanúk többsége sem vállalta a behatolást, így a feladat a végrehajtóra, a felügyelőre és Bartolomi úrra maradt. A lakásban már a vártnál kisebb volt a bűz, melyet Bartolomi úr leginkább a méhviaszhoz talált hasonlónak. Tc. Kowalsky egy fotelban ült. Ajka és szemei még félig nyitva voltak. Teste azonban már teljesen összeszáradt. Úgy hevert a szoba közepén, a szétszórt képeslapok és levélborítékok gyűrűjében, akár egy múmia. Bal kezében egy cédula lapult, melyen a következő szövegtöredék volt olvasható: „Mivelhogy rettenetesen félek itt...”

A Szilvavirág c. kötetből fordította: THEWREWK SOPHIE